

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.Ś.

z udziałem R.T.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej R.T.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krośnie

z 12 grudnia 2024 r., I Ca 248/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. stwierdza, że uczestnik i wnioskodawczyni ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w postępowaniu kasacyjnym.**

(a.z.)

UZASADNIENIE

W skardze kasacyjnej wywiedzionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Krośnie z 12 grudnia 2024 r. uczestnik wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wskazał, że jego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na naruszenie:

1) art 45 § 1 k.r.o. w zw. z art. 31 k.r.o. i art. 33 k.r.o. i art. 5 k.c, oraz art. 6 k.c. przez nieuznanie, że uczestnik poczynił nakłady - wydatki z majątku odrębnego na majątek wspólny stron postępowania m.in., nakłady na bliżej określoną w skardze nieruchomość poniesione ze środków pochodzących z majątku osobistego uczestnika w sytuacji, gdy przesłanki co do kwalifikacji wydatków zostały wskazane w art. 31 i art. 33 k.r.o. W takiej sytuacji istnieje bowiem przysporzenie na rzecz jednej masy majątkowej (majątku wspólnego), dokonane z uszczerbkiem dla drugiej masy majątkowej (majątku odrębnego), a nabyte w drodze darowizn czy też pożyczki rzeczy, środki finansowe w czasie trwania wspólności ustawowej przez jedno z małżonków wchodzi w skład jego majątku osobistego, co oznacza, że darowizna stanowi majątek własny obdarowanego współmałżonka;

2) art. 65 i art. 60 k.c. w zw. z art. 5 k.c. i art. 47 Konstytucji przez dokonanie błędnej wykładni oraz naruszenie w sposób istotny praw obywatelskich wyrażonych w Konstytucji m.in. zasady decydowania o swoich sprawach osobistych, przez nieuwzględnienie woli osoby dokonującej czynności prawnej wyrażonej w sposób dostateczny. Oświadczenie woli jest ukierunkowane na wywołanie określonych konsekwencji przewidzianych przepisami prawa, a dane zachowanie było możliwe do zinterpretowania zgodnie z wolą osoby składającej takie oświadczenie a wola ta została ujawniona w sposób dostateczny, w taki sposób, aby dać innym osobom możliwość prawidłowego zrozumienia składanego oświadczenia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczyni domagała się odmowy przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, podzielanym przez doktrynę, oczywista zasadność skargi oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka będzie miała miejsce tylko wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły zarzucane uchybienia, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumenty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka prawnego. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec od razu - bez potrzeby głębszej analizy czy przeprowadzenia wnikliwych badań lub dociekań. Innymi słowy, podnoszone uchybienia muszą mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka - już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (zob. m.in. postanowienia SN: z 27 kwietnia 2006 r., I CZ 15/06; z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09; z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18; z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, z 28 stycznia 2022 r., I CSK 584/22; z 7 czerwca 2023 r., I CSK 742/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1673/23).

Podkreślenia wymaga, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Należy też wskazać, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa stanowiskiem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z wystąpieniem przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. np. postanowienie SN z 1 grudnia 2023 r., I CSK 5300/22 i przywołane tam orzecznictwo).

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu.

Argumenty zaprezentowane przez uczestnika stanowią w istocie polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną prawną sądu drugiej instancji oraz próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji zaskarżonego orzeczenia na wzór kontroli instancyjnej, co nie jest jednak celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 25 marca 2026 r., I CSK 277/25).

Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Z unormowaniem tym koresponduje art. 398³ § 3 k.p.c., stosownie do którego podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. W konsekwencji, uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno zawierać taką argumentację, która wspierałaby tezę o rażącym naruszeniu prawa - co umożliwiłoby uznanie skargi za oczywiście uzasadnioną, ale w ustalonym przez sąd drugiej instancji stanie faktycznym.

Jak zostało to już wyjaśnione ograniczenia kognicji Sądu Najwyższego sprawiają, że o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (podobnie jak o uznaniu jej zasadności) nie mogą przesądzać zarzuty, których istota - niezależnie od ujęcia jako zarzutu naruszenia prawa procesowego lub materialnego - sprowadza się do kwestionowania czy też polemizowania z ustaleniami faktycznymi będącymi podstawą dla wydania przez sąd drugiej instancji zaskarżonego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 26 września 2023 r., I CSK 4541/22).

Innymi słowy zarzuty skargi kasacyjnej nie mogą zmierzać do choćby pośredniego kwestionowania oceny materiału dowodowego ani opierać się na własnej wersji stanu faktycznego. Z tego punktu widzenia każdy zarzut skargi

kasacyjnej, który ma na celu polemikę z ustaleniami faktycznymi lub oceną dowodów przez Sąd drugiej instancji, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, jest *a limine* niedopuszczalny ze względu na sprzeczność z art. 398³ § 3 k.p.c. (zob. wyrok SN z 3 kwietnia 2019 r., II CSK 95/18). Jak wynika z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przelew 50 000 zł na wspólny rachunek stron przez ojca uczestnika w czasie, gdy strony żyły zgodnie i prowadziły budowę domu, które to też środki zostały w tym celu spożytkowane, stanowił wykonanie darowizny poczynionej na rzecz majątku wspólnego.

Dodatkowo podnieść należy, że uznanie oczywistej wadliwości orzeczenia wymaga wykazania jego sprzeczności z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania. Zarzut związany z problematyką wykładni oświadczeń woli, z natury swej wyklucza oczywistość zasadności oceny przedstawionej przez stronę, a wręcz wymaga na ogół skomplikowanych zabiegów interpretacyjnych. Jedynie zatem wykładnia umowy jaskrawie sprzeczna z wytycznymi wskazanymi w art. 65 k.c. może stanowić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienia SN: z 29 grudnia 2021 r., I CSK 351/21, i z 21 października 2022 r., I CSK 1593/22). Na tej płaszczyźnie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie przedstawiono jednak stosownego wyводу.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 i art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.

Maciej Kowalski

(a.z.)

[SOP]